

Kurzus előadója: Simon Attila
Kurzus megnevezése: Biopolitikai témák a görög drámában
Kurzus megnevezése angolul: Biopolitical Issues in Greek Dramas
Kurzus kódja vagy típusa BMA-IROD-120.3
Kurzus helye és ideje: K:14:00-15:30 A ép. III. emelet 329.
Oktató elérhetősége: email: simon.attila@btk.elte.hu honlap: https://mikti.elte.hu/simonattila fogadóóra: kedd 12.00-14.00 (előzetes egyeztetés szükséges)

A kurzusvezetés nyelve(i): magyar A hozzászólás, vizsga nyelve(i): magyar Írásbeli dolgozat nyelvei: magyar
Követelmények: – referátum tartása – a tárgyalandó szövegek alapos ismerete (többszöri elolvasása); – az adott órára a tárgyalandó szöveget alaposan ismerni és hozni kell; – aktív órai munka (önálló kérdések megfogalmazása a tárgyalandó szöveghez); – a félév végén ZH megírása a kötelező irodalom és az órai jegyzetek alapján; – legfeljebb három hiányzás.

Kurzus leírása, célja:

A biopolitika ma használatos fogalmát Michel Foucault a 18. századtól kezdődően egyre meghatározóbb kormányzati technikára vonatkoztatta: a politika egészét az életnek (*biosz*), a nép biológiai létének problémái szervezik (népszaporulat, születési és halálozási arány, élettartam, egészség, faj stb.). A biológiai életnek és a politikának a kapcsolata azonban minden társadalomban és politikai szerveződésben megjelenik, és olykor (például járványok idején vagy egyéb egészségügyi krízishelyzetben) meghatározóvá is válik. A kurzuson azt a kérdést tesszük föl, hogy az európai kultúra egyik meghatározó korszaka és műfaja, a Kr. e. 5. századi görög dráma milyen módon viszonyult élet és politika egymással fedésbe kerülő jelenségeihez. Mi az, amit az irodalom (a dráma sajátos kommunikatív rendszere) képes megmutatni a biopolitika területén? A biopolitikára (Foucault; Takács; Losoncz – Takács) és az immunitásra (Esposito) alapuló elméleti bevezető után a járványnak (Oidipusz király) és a betegségnek (Philoktétész), majd az emberi határainak (Küklópsz) és a járványszerűen terjedő örületnek (Bakkhánsnők) a kérdését vizsgáljuk. Ezután háború/erőszak és szexualitás (Freud; Lüsizstraté), végül állat és politika (Driscoll – Hoffmann; Madarak) viszonyainak irodalmi tanúságtételeit firtatjuk.

Kurzus tematikája:

1. Bevezetés
2. Biopolitika (Foucault; Takács; Losoncz – Takács)
3. Immunitás és *communitas* (Esposito)
4. Járvány, tudás, hatalom (Szophoklész: Oidipusz király)
5. A betegség politikája (Szophoklész: Philoktétész)
6. Az emberi határai (Euripidész: Küklópsz)
7. Járvány, örület, közösség (Euripidész: Bakkhánsnők)
8. Háború és ösztönök (Freud)
9. Szex és háború (Arisztophanész: Lüsizstraté)
10. Zoopóétika (Driscoll – Hoffmann)

11. Állati utópia (Arisztophanész: Madarak)
12. ZH

Számonkérés és értékelés módja:

Referátum + félév végén a ZH megírása.

Kurzushoz tartozó irodalom:

Kötelező irodalom:

Michel Foucault: *A szexualitás története I.* Atlantisz, Budapest, 1999, 135–151.

Takács Ádám: *Biopolitics and Biopower: The Foucauldian Approach and Its Contemporary Relevance* = Péter Kakuk (szerk.): *Bioethics and Biopolitics*. Springer, Cham, 2017, 3–15.

Losonczi Márk – Takács Ádám: *Biopolitics* = Henk ten Have (szerk.): *Encyclopedia of Global Bioethics*, Springer, Cham, 2015, 371–380.

(http://link.springer.com/referenceworkentry/10.1007/978-3-319-05544-2_58-1)

Szophoklész: *Oidipusz király* (Babits Mihály fordításában)

Több kiadásban is olvasható, javasolt kiadás:

Szophoklész: *Antigoné; Oedipus király*. Szerk, sajt. a rend., jegyz. Bolonyai Gábor, Ikon, Budapest, 1994. (Matúra sorozat)

Szophoklész: *Philoktétész* (Jánosi István fordításában)

Több kiadásban is olvasható, javasolt kiadás:

Szophoklész *Drámái*. Szerkesztette, a jegyzeteket és az utószót írta Bolonyai Gábor. Osiris, Budapest, 2004.

Euripidész: *Küklópsz* (Kerényi Grácia fordításában) = Euripidész *Összes drámái*, Európa, Budapest, 1984.

Euripidész: *Bakkhánsnők* (Devecseri Gábor fordításában)

Több kiadásban is olvasható, javasolt kiadás:

Euripidész *Összes drámái*, Európa, Budapest, 1984. Sigmund Freud: *Kell-e háború?* = SF: *Tömegpszichológia. Társadalomlélektani írások*. (SF Művei V.), Cserépfalvi, Budapest, 1995, 251.

Arisztophanész: *Lüszisztraté* (Arany János fordításában)

Több kiadásban is olvasható, javasolt kiadás:

Arisztophanész *Vígjátékai*, Osiris, Budapest, 2002.

Kári Driscoll – Eva Hoffmann: *Introduction: What is Zoopoetics?* = Kári Driscoll – Eva Hoffmann (szerk.), *What Is Zoopoetics?*, Palgrave Macmillan, Cham, 2015, 1–13.

Arisztophanész: *Madarak* (Arany János fordításában)

Több kiadásban is olvasható, javasolt kiadás:

Arisztophanész *Vígjátékai*, Osiris, Budapest, 2002.

Egyéb megjegyzések:

A kurzushoz szakirodalom olvasására alkalmas angol nyelvtudás szükséges.